Huoltovarmuus ja tuotantopanosten saatavuus

Havaintoja itäsuomalaiselta maitosektorilta

19.4.2022

Perttu Sirviö
Maitotilayrittäjä, MMM

Kriisin taustaa

- Pitkään jatkunut heikko kannattavuuskehitys
  - Terveen toimialan pitäisi kestää yksittäisiä vaikeita vuosia
- Kaksi heikkoa satovuotta
  - Nurmi- ja viljakasvien heikko sato
  - Viljavarastot erittäin pieniä
- Syksyllä -21 kustannukset lähtivät nousuun
  - Markkinamarginaali aleni voimakkaasti

Kustannuspaine

- Luken (Niskanen, Jansik 3/22) laskelmien mukaan kustannukset nousseet +16 snt/maitolitra vuodesta 2020
  - Vuodesta -21 n. 10 snt
  - Rehut, lannoitteet, ostopalvelut ja polttoaine suurimmat vaikutuksiltaan
- Intensiivistä tuotantoa harjoittavat tilat suurimmissa vaikeuksissa
  - Paljon ostopanoksia

Tilaesimerkki. Yksi robotti, 110 ha peltoa vertailuvuosi 2020

	2022 t€
liikevaihto	446
(myyntitulojen kasvu +22% vuodesta 2020)	57
rehut +5 snt/l	45
lannoitteet +4,5 snt/l	41
polttoaineet 2,7 snt/l	24
ostopalvelut 3,4 snt/l	30
muut 1 snt/l	9
menojen kasvu	148,5 t€
vaikutus kassavirtaan	**-91,5 t€**

Tilaesimerkki 90 lehmää, 110 ha peltoa (tila kuuluu parhaaseen 20%)

	2021 t€	**2022** t€
Liikevaihto	**540**	**580**
menot		
-rehumenot	111	186,5
-polttoaine	12	18
- lannoitteet	12,5	30
-urakointi	35	43
-sähkö	18	30
-muut kulut alv 24%	93	101
-muut kulut alv 10%	3	3
-muut kulut alv 0 %	31,5	32,5
-palkat	13	13
-korkomenot	17	16
menot yht	**346**	**473**
-investoinnit	40	10
-lainan lyh	110	110
-yksit talous	35	35
kassajäämä	**9** t€	**-48** t€

Huoltovarmuuspaketin vaikutus

- Tilaesimerkki
  - 90 lypsylehmää +nuorkarja, 110 ha peltoa, ostetaan urakointia peltotöihin
    - Energiaveron palautus 3300 euroa
    - Lhk:n kautta 5500
    - Yhteensä 8800 euroa tämän hetken tiedoilla
    - N. 0,9 snt/maitolitra
  - Korvauskelvotonta peltoa 11 ha
    - Vuotuinen menetys 3806 euroa

Tuotantopanosten saatavuus

- Rehuviljan saatavuus ja hinta tulevana talvena?
  - Tilojen välinen yhteistyö avainasemassa
    - Kotieläintilat turvaavat viljan saatavuutta poikkeuksellisillakin tavoilla
  - Tuoreviljakauppa
- Valkuaisrehun saatavuus syksystä eteenpäin?
  - Omavaraisuuden kasvattaminen
    - Sääriski
  - Ruokintamuutokset

Tuotantopanosten saatavuuden vaikutus lypsykarjan ruokintaan

- Ruokintaa on optimoitu jo pitkään, nykyinen tapa ruokkia ei ole sattumaa
- Suuret muutokset ruokinnassa mahdollisia mutta ei ongelmattomia (MT 22.3.2022)
  - Eläinterveys
  - Tuotos
  - Peltoviljelyn haasteet nurmialan kasvattamisessa

Havaintoja tiloilta

- Tilanteet eri maatilojen välillä suuremmat kuin koskaan
  - Osalla kassa on mahdollistanut hankinnat viime vuonna
  - Jos on ollut ongelmia jo aiemmin, tästä vuodesta on erittäin hankala selviytyä
    - 10-15% tiloista?
- Jos tuotantopanosten hankinta on jäänyt tälle vuodelle, osa tiloista ei pysty niitä hankkimaan
  - Nurmia ei lannoiteta riittävästi
    - Sato jää pienemmäksi ja laatu heikommaksi
    - Ongelmat kasaantuvat vuodelle 2023
- Luopuminen kiihtyy ja tuotanto loppuu myös sellaisilta tiloilta, joilla olisi normaalitilanteessa jatkamisen edellytyksiä
  - Vaikutukset mittavia erityisesti Järvi-Suomen alueella

Kiitos!